

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Flores Directorii Inqvisitorvm

Bariola, Luigi

Mediolani, 1625

Consilivm Septimvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11434

habetur respectus, & principalis intentio non ad fructus ex fundo verisimiliter colligendos, sed ad capitale ipsius pecuniæ (quæ de se infructuosa est) exbursandum. Ideò rescindendus contractus, & fructus accepti in sortem computandi, & ita fuit decisum in Sacra Congregatione Penitentiariæ Mediolani.

CONSILIVM SEPTIMVM.

Veritur vtrum ille, qui pro suis tantum gerendis negocijs, & non ad instantiam alicuius amici, vendit domum, aut fundum mille aureis, aut huiusmodi, & non valens accipere in præsentis nisi quingentos, data dilatione ad triennium, aut eo amplius, conuentionem facit cum emptore, vt interim ratione fructuum det sibi tot pro centenariis, committat vsuram in foro conscientiæ, necne, si tamen verè transferat dominium dictæ domus, aut fundi in dictum emptorem, ita, vt illis interim pereuntibus, pereant tantummodo, & corruant emptori, non autem venditori?

Et item, quod idem est cum superiore quæstione, Vtrum opinio tantummodo vera (in foro tamen conscientiæ) ea sit, quam tuetur Gab. Biel. 4. sent. distin. 15. q. 11. conf. 4. cas. 3. Summ. Silu. ver. vsur. 2. q. 11. & Aur. Ros. in 9. impr. cas. 27. & Rosel. v. 1. §. 47. diuus Bernard. in suis Sermon. de contract. ferm. 42. cap. primo, cas. 4. sub finem. Diuus. Anton. 2. part. tit. 1. §. 20. cap. 7. Plot. in repet. l. si quando, nu. 45 1. C. vnde vi. Abb. conf. 5. & alij Theologi, ac

Docto-

Doctores quos refert, & sequitur Silu. vbi supra.

Et primo quidem hic casus fuit transmissus ad RR. PP. Iesuinos Pœnitentiarios S. D. N. Papæ apud Sanctum Petrum, vt eum examinarent, ac deciderent, qui quidem post maturam habitam considerationem, post multos dies, sic congregati responderunt.

Præfatus casus propositus est vsurarius, & bene sentiunt præallegati Doctores, secundum doctrinam S. Thom. 2. 2. q. 78. art. 2. ad septimum.

Alius sic respondit. In proposito casu puto venditorem vsuram committere, & in foro conscientia ad restitutionem teneri, cum supponatur dominium rei esse translatum in emptorem, & periculum eiusdem rei ad eundem emptorem pertinere, & nullam considerari posse moram in emptore, neque vllum interesse lucri cessantis, vel damni emergentis in venditore, cum venditor spontè vendiderit, & spontè terminum ad soluendum emptori concesserit, per ea quæ tradunt Doctores allegati, cum quibus etiam concordant Summ. Rosell. ver. vsura primo, §. 47. & 16. Addit nu. 48. vers. 6. & Armill. ver. vsura, §. 15. Idem Iacobus Vngarellus in add. ad Angelicam vsura. 1. §. 18. verbo, & de his patet. allegat Alex. Lombard. in 4. dist. 15.

Martinus Nauarrus Vir insignis post multos dies sic respondit.

Ad primam quæstionem respondeo in casu proposito vsuram committi, quia ratione dilationis accipit aliquid ultra sortem, quod est peccatum vsuræ committete, cap. in Ciuitate, de vsur. cum concord.

Ad secundam respondeo, primò quod vt responsio ad primam quæstionem sit vera, non oportet,

T 2 quod

quod opinio Angeli prædicta sit falsa; quoniam Angelus loquitur in casu in quo emptor à principio constituitur in mora, & consequenter, quando non datur dilatio ad soluendum. In casu autem proposito palam est emptorem non esse in mora à principio, quia datur ei dilatio ad soluendum.

Secundo, quod illæ duæ opiniones possunt conciliari, vt opinio Angeli procedat in casu, quo res venderetur præsentè pecunia, nulla dilatione data, & transfatis dominio, & possessione per clausulam constituti, quo casu emptor à principio incipit esse in mora soluendi, vt ait Angel. Opinio contraria, quando expresse faciendo pacto, vt res detineatur à venditore, donec solvatur præteritum, tacite datur ei dilatio ad soluendum, data in pignus re vendita, & fructibus pro solutione dilata, saluo saniore iudicio.

Plautius I. V. D. Vir celeberrimus, qui Romæ in Sapiëntia publicè legit, post multos dies sic respõdit.

Hanc puto tutiorem pro salutæ animæ, & magis receptam, quam etiam approbat Ambros. Vign. in tract. de vsur. nu. 265. & Corn. conf. 59. lib. 3. Soc. conf. 130. lib. 4. Dec. conf. 119. col. 3. & in cap. cum venerabili, col. 6. de except. Cagnol. in l. curabit, nu. 52. vers. quinto limita, C. de action. empt. Laur. Rodul. in tract. de vsur. q. 55. tutiorem putat Socin. conf. 103. nu. 26. lib. 4. communem dicit Idem Soc. conf. 88. nu. 19. eodem lib. 4.

Item non potest ab initio taxari interesse certum, etiam data mora irregulari, Cagnol. in d. l. cau sali, nu. 54. vers. sed restat.

Franciscus N. Doctor Canonista Egregius post plures dies sic respondit.

Visis, & diligenter discussis illis, quæ hinc inde

per

per Doctores adducuntur vtrinque attestantes de communi, casus iste valde redditur dubius ex equitate, l. Curabit, C. de action. empt. propter quam Didac. Couarruu. Vir doctissimus in proprijs terminis voluit pactionem, de qua supra in dubio sustentari posse. lib. var. resol. 3. c. 4. nu. 5. quam opinionem communem dixit additio, licet mali auctoris ad conf. Dec. 114.

Ego tamen contrariam opinionem, & veriorrem, & magis communem, & in foro conscientie tutiorem iudicio. Nec enim video, quomodo tolerantur illa obiecta, quod quis ex re non sua fructus capere possit, adeo ut ipse fructus percipiat, & rei periculum ad alium spectet: Ipse verè omnino sit certus de pretio sibi soluendo, præsertim nulla emptoris mora interueniente post habitam fidem de pretio, verè enim videtur solummodo contemplatione dilationis temporis, illa tot pro centenario percipi, & hoc eo magis, quia in facto præsupponitur venditionem factam fuisse pro suis gerendis negotijs, non ad alterius instantiam: & verisimile est emptorem vendidisse, data dilatione, quia non inuenit qui emeret pecunia numerata, sicque dilatio non esset facta principaliter ad commodum emptoris, nec aperitur etiam an venditor sit solitus negociari. Ideo contrariam opinionem quòd contractus sit usurarius post alios plures tenuit, & communem dixit Plot. de in lit. iur. §. mihi 11. num. 15. Summ. Sylu. in ver. usur. §. 2. num. 11. Abb. conf. 5. lib. 1. Dec. conf. 119. nu. 7. Aymo. conf. 189. nu. 3. Cagnol. in l. curabit n. 52. C. de action. empt. cum alijs latè adductis per supradictos.

Et hoc præsertim in foro animæ, in quo tutiorem semper opinionem amplecti debemus. Felyn. in c.

in presentia. nū. 18. De probation. Alciat. De præsumpt. reg. 3. in princip. & semper in dubio in foro animæ iudicari debet contractum esse usurarium. Bald. conf. 453. in fin. lib. 3. Arm. conf. 48. vers. 8.

Primo, ut si fiat pactum, quod loco fructuum quos sibi venditor intendit retinere ex re vendita, debeant dari ab emptore quatuor, aut sex, aut decem numeri aurei, aut tot (secundum quantitatem fructuum retentorum) eo casu non debeat pecunia excedere valorem fructuum communiter percipiendorum, alias illicitus esset contractus, quia haberetur respectus ad pecuniam, non autem ad fructus, quod quidem esset usura. Unde si quis vendat domum valentem mille aureis, & consueverit eam ad summum locare viginti quinque, aut triginta aureis, & huiusmodi, non licebit venditori petere pro usu domus ad rationem quinque pro centenario, quia haberetur respectus tantummodo ad pecuniam, & non ad dictam domum, & ita esset usura, quia usus domus tanti non valet, sed quanti locatur, debet peti ab eo.

Secundo, ut hoc pactum fiat à contrahentibus in ipsa traditione rei, puta domus, agri, silvæ, aut huiusmodi, non autem post habitam fidem de pretio, alias fœneratitius esset contractus, & ratio est, quia res ipsa sic affecta transit cum tali onere, quod quidem non esset si post traditionem fieret.

Tertio, ut venditor subiaceat periculis omnibus si quæ eueverint circa dictos fructus, quamdiu eorum ratione recipit singulis annis dictam pensionem pro rata parte agri non soluti. Quocirca, si vno anno tempestas, aut turbo omnes fructus destruxerit, aut si pruina eos decoxerit, aut si repentinus casus belli, pestis, aut fluminis, aut huiusmodi ingruerit, aut

gene-

generaliter quiuis cœlo inquietior st̄atus acciderit, propter quem fructus prædicti extinguantur, non poterit licitè illo anno, dictus venditor aliquid pensionis pro fructibus recipere: cum nulli extent fructus: At si procella, aut grando non in totum, sed in parte fructus tollat etiam ad ratam debent fructus venditori perire. §. Qui vero oppositum faceret, usuram committeret, quia signum est, quod ad ratam prætij non soluti, & non ad dictos fructus respectum habet, quod quidem omnes abhorrent Doctores, & hæc opinio plurimum mihi arridet, & neminem vnquam talium sic contrahentium condemnarem cum valdè rationi, & æquitati consona esse videatur, sed nescio an sic consueverint homines inter se contrahere, & utinam saltem de cætero hunc in modum suos discat mundus celebrare contractus.

Qua eo casu venditur res, seu proprietas, non autem fructus, quia propter non solutam pecuniam retinentur in ipsa traditione rei apud venditorem, & separari possunt à proprietate secundum Diuum Thomam 2. 2. q. 78. art. 1. in corp. & secundum Tabien. in ver. Usur. Nam res, & ius in re possunt separari, & ita alterum sine altero emi, ac vendi potest, ut patet in l. censibus, & in usufructu. Prædicti autem fructus retenti possunt locari emptori pro tali, ac tanta pensione, ac præstatione pecuniæ usque ad tot, vel tot annos, quandiù durauerit dilatio concessa à principio, & propterea obligatus erit talis venditor ad exonerationem mercedis, si res locata periret, vel aliter (ut dictum est supra) conductor damnū pateretur, & non posset fructus illo, vel alio anno percipere, ut l. si vno. §. item cum quidam, & ibi plenè per Bart. & Doct. ff. locati, & in l. ex con-

ducto. § si vis tempestatis, & in §. fed, & si labeo;
& in l. si merces, §. vis maior, eod. tit. &c. propter
sterilitatem extra de locat. & ibi per Canonistas
cum similibus.

*Quibus magis standum sit in decisione casuum usurarum
Theologis, an Canonistis.*

Respondet Diuus Thomas in quolibetis, quod
Theologi priore loco, & magis propriè pro foro
conscientiæ habent decidere casus usurarum, &
concordat Syluester in verbo Usura 1. Tabiena in
verbo Usura in principio. Sanctus Anton. secunda
par. tit. 1. cap. 7. §. 4. & Anton. de Butr. Canonista.
Quicquid dixerit Ancharanus, & post eum alij,
quia magis credendum est Diuo Thomæ, cuius do-
ctrinam Vrbanus V. veridicam, & catholicam ef-
se dixit, & item cui Christus oranti dixit. Bene
scripsisti de me Thoma, quàm mille Ancharanis,
aut huiusmodi alijs. Caue ergo ne decipiaris candi-
de, ac Christiane lector, & præ omnibus tanquam
Venenum dictum, Caphali in conf. 227. nu. ultimo
euita. Hic enim, ibi non erubescit asserere, quod
non appelletur usura, illa, quæ communiter repu-
tatur licita.

Quod tamen falsissimum est, erroneum, ac scan-
dalotum, ne dicam Hereticum.